

HÉTFŐI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:
HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BESZTERCEBÁNYA, FŐ-TÉR. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

I. évfolyam

1911 július 31

7. szám

A fiatal ur

nagy ügyvel-bajjal megszerezte az abszolutóriumot. A fiatal urnak most hivatal kéne, mert észit, azt ugyis ad majd neki hozzá a jó Isten. De kényelmes legyen a hivatal és olyan, ahol jól fizetik a semmittevést. Minisztériumba tegyék-e vagy a vármegyéhez? Eh, ott nagyon lassu a haladás! Főispáni titkárnak? Hát igaz, igaz, szép hivatal, csak hogy reprezentálni kell, a takaréknak pedig már egyetlen rézpolturát sem ad hipotékára. Hopp, a Sibrikék Jancsija iparfelügyelő lett! Ez kéne a Pistának is! És meglévn a kellő protekció és a kellő szívósság e protekció mennél alaposabb kiaknázására, a fiatal urból csakugyan iparfelügyelő lesz.

Jogi abszolutóriumára lévén, kelőképen érti, hogy az örlöhenger köré védőkészülék kell, hogy a csiszolókorong exhaustorral látandó el, hogy a benzín Henze-készülékben tartandó, hogy a lendítőkerék köré sodronykerítés dukál. Mindezt tudja a fiatal ur, sőt még többet is ennél. Hiszen nyilvánvaló, hogy nem római és magánjogot tanítanak a jogi egyetemen, hanem gépszerszerkesztést és dinamikát. Vagy ha ezeket nem is tanítják, majd belejön a fiatal ur a műszaki tudományokba, mint a kis kutya a findszámból ivásra. Hiszen annyi alkalom van, hogy holmi gyakorlatra tegyen szert. Egyszer Szegeden robban föl a gyufagyár, majd Sárváron a se-lyemfonóda, azután Kovald fest, tisztít és robbant, majd megint Monoron durrannak fel a kén-ártályok. Istenem, micsoda tökéletes szemléltető oktatás! Csak a bolond kívánhatja, hogy mérnököt tegyenek meg iparfelügyelőnek. Ostoba beszéd! A mérnökember, az már ugyis mindent tud, ami a műszaki tudományhoz tartozik. Az csak nem okul az ilyen érdekes katasztrófákból! Jogász kell ide, a kis istrángját neki, jogász, hadd tanuljon valamit . . .

Hogy ez a tanulmány munkás testvéreink bőrre megy, ejh, ki törődik ezzel! Az illetékesek minden-estetre a legkevesebbet!!

A balesetbiztosítás csődje

Rögtöni segély negyedév után. — 40° lázban. — Halott a folyosón

A Kovald-gyári katasztrófa megint aktuálissá tette a munkásbe- tegségélyezés és balesetbiztosítás ügyét. Az országos biztosító pénztár elnöke kijelentette, hogy a borzalmasan elégett munkások hozzátar- tozóinak kivételesen előleget folyó- sítat a később megállapítandó já- rulékokra. E kijelentés nagyilekü, de egyuttal megdöbbentő is. Ho- gyan, hát világraszóló katasztrófa kell ahhoz, hogy a munkaközben elpusztult munkás családja soron- kívül magkapja törvényes illetmé- nyeit? Hát csak szenzációs halál esetén van joga az özvegynek ahhoz, hogy gyors segélyben része- süljön? Utánanéztünk a dolognak és sajnálattal állapítottuk meg, hogy bizony a legtöbb esetben csak akkor érkezik a munkásbiztosító pénztárak segítsége, amikor már a fél annak alig veheti hasznát. Hogy micsoda kálvárián kell keresztüles- nie a biztosítottnak vagy örökösé- nek, amíg táppénzt, járadékot vagy segélyt kaphat, arra csak ugy ham- marjában a következő eseteket si- került megállapítanunk:

Vanyó János vasuti napszámost 1910. okt. 27-én elütötte a mozdony. Öt hétig feküdt a kórházban élet és halál között. Felesége és 7 gyereke ezalatt a legsötétebb nyomorusággal küzdött. Ideiglenes balesetjárul- lék iránti igényét 1910. dec. 19-én állapították meg. Az utalványt 1911. febr. 7-én kapta kézhez, ami- kor már újra munkaképes volt. Mit segített rajta három és fél hó mul- tán a kiutalt 110 korona, mikor ez idő alatt mindenét el kellett adnia, hogy kenyérre feljék?

Hermanec Mihály napszámos hat évig dolgozott egy helyen. Munka- közben egy rozsdás szeg megsér- tette karját. Vérmérgezést kapott. Operációnak nem akarta magát alávetni addig, míg a balesetbizo- sító pénztár betegsége tartamára családjának táppénzt ki nem utal. Három napon 39—40 fokos emel-

kedő lázban ténfergett a hivatalos helyiségekben és előszobákban. Harmadik nap eszméletlenül esett össze. Bevitték a kórházba, hol csak azonnali operációval segíthettek rajta. Még egy órai késés halálá- val járt volna. Így is jobb karját többel lementsették. Első segélyt 5 hónappal a baleset után kapott.

Holezsán Marinak meghalt hat- hónapos gyermeke. Lakásadója a hullát nem türte meg a lakásban. Mari karjára vette a gyermeket és 12 kilométer utat tett meg a beteg- segélyzőpénztárig, hogy temetési se- gélyét felvehesse. Ott arra utasították, hozzon igazolványt a munka- adótól, melyben tagsági jogát igazolja. Mari elment oda is, de csak másnap kaphatta meg az igazol- ványt. Mikor ismét beért a pénztár- hoz, azzal küldték el, hogy a felek fogadására szánt idő már elmúlt. Erre a halott gyermeket, melyet 30 óráig hordozott karján letette a fo- lyosón és elment. Így azután a pénztár kénytelen volt a temetésről gondoskodni. A hullát csak nem hagyhatta a folyosón?!

Csak néhány esetet soroltunk fel, a legszörnyűbbeket, a legborzalma- sabbakat. De hány kisebb hasonló eset adódik elő a törvény és az ad- minisztráció hiányossága miatt! Hány munkásnak kell néhány órára, gyakran a betegsegélyzők szolgáitól pár hatost uzsoraköl- esőre felvennie, hogy önként fizető tagként az elmulasztott járulékokat pótolhassa és így veszendő tagsági jogát visszaszerezhesse. Hány munka- sáknak kell egész a miniszterig fe- lebbbehozható kihágások tárgyalását és még külön a választott bíróság döntését megvárnia, hogy táppénz- zét megkaphassa. — mert munka- adója elmulasztotta biztosítását? Van valami értelme az ilyen bizo- sításnak? Szociális reform volt-e az ilyen törvény meghozása? A felsó- roltak után, úgy hisszük, fölösleges e kérdésekre válaszolnunk.

ZÖLD RIPORTOK

Mint modern lap, kötelességiünknek tartottuk haretéri tudósítónkat, bizo- nyos Börzián Adolf nevezetűt, kikül- deni az albániai esatatórra. Alább kö- zöljük első szenzációs tudósítását, mely izgalmas részletekben ugyancsak bővel- kedik.

(Szín: Nicaragua-kávéház. Egyik márványasztalnál, melyen halomszámra fekszenek külföldi lapok, Börzián Adolf ül erotikus öltözékben. Előtte harminc- két pohár víz, kilencvenhat elszítt ci- garetta-rég. Mig kezében sercegve sza- lad a toll, homlokáról veríték gyön- gyözik.)

Az albán tűzfészekben

— Saját haretéri tudósítónktól —

Bent vagyok, tisztelt szerkesztő ur, az albán felkelés géopontijában. Nimolics Adolf vendégszerető házigazdám most kínált meg egy eszébe feketével. (Jósi, ez a löttüöt vique vissza, hidea kapu- cinert körtem.) Az ablakból belátom a harc egész színterét. Csoportosan vonul fel az ellenség. (Pikkoló, húzd csak be a függönnyt, a szabóm már harmadszor sétál erre.) A távolban keringő kék füst- tőt látok, alighanem nagyobb ütökzét fo- lyik. (Szarvos, négy princit.) Az ellen- ség vezére, mord tekintetű martalóc, Smilovics aga, fenyegető arccal közeleg az albánokhoz. Fehér lobogót tart hóna alatt, azaz, pardon, kezében. Hosszu jegyzéket nyújt át, melyben feltételeit összefoglalta. (Mit kiabál, Adolf, 2378 pikkolóra még jó vagyok, majd elsején, ha visszajöttem Albániából.) A miénk ridegen elutasítják a feltételeket. Ugy- látszik, ütökzetre kerül a sor, ami egy- általan nem biztató reám nézve. Igen szorult helyzetben érzem magamat. (A fene eque meg, megint három krajcar fölösleges kiadás.) De mégsem. Az el- lenség tanácskozára vonult vissza, hogy legközelebbi programját megállapítsa. (Fiu, telefonálj csak a szinkörbe, egy szabadjeuért, számomra.) Egyelőre még nem került sor összeütökzésre, de lehet, hogy mihamarább eldördül az első lövés. (Ah, van szerencsém, Irmácska, örvendek a szerencsének. Rögtön rendel- kesésre állok.) Most azzal zárom sorai- mat, hogy biztos értesülésem szerint „Az Alkonyat”-ban megjelent riportjai- mat a török szultán nagy élvezettel olvassa. Gratulálok, Szerkesztő Ur!

—Oculi—

Az erkölcsös család miért ugat a daxli?

— Pesti történet. —

Egy gazdag lipótvárosi bankár Andrassy-uti villájában történt. Késő este volt már és mindenki pihenésre tért. A nagyságos ur, a nagyságos asszony, a fiatal ur, a nagyságos kisasszony, a francia nevelőnő, a házitánító, a szobaleány, a szakácsnő, a soffőr és a gyermekek — mindnyájan pihentek. Meg kell jegyezni, hogy a nagyságos asszony és a nagyságos ur más-más szobában aludtak, mert a nagyságos asszony csak kelet felé, a nagyságos ur pedig csak nyugat felé tudott aludni.

Egyszerre az éjjeli nyugalmat a daxli kutya rémséges ugatása zavarta meg. A villa összes lakói felébredtek és megjelentek hiányos öltözkükből, megtudni, hogy miért ugat a kutya. Mindegyiknek valami védelmi eszköz volt a kezében. A nagyságos ur revolverrel, a nagysága egy nyújtófával, a fiatal ur az önkéntesi kardjával, a kisasszony egy tenniserakettel, a francia nevelőnő egy cipőhúzóval, a házitánító bottal, a soffőr egy hatalmas gummidarabbal és a szobaleány egy lovaglőostorral volt fel-fegyverkezve. A gyülekezetből csak a szakácsnő hiányzott. És csodálatos, a daxli éppen a szakácsnő szobája előtt üvöltött, a hogy csak egy hűsleges daxlitól kitelik.

— Itt kell lenni a betörőnek — konstataulta a nagyságos ur.

Majd meg is kopogtatta a szakácsnő ajtaját, de választ nem kapott.

— Törje be az ajtót! Utasította a soffőrt a nagyságos ur.

Megtörtént. Az ajtó, hála a soffőr szakértelmének — egy-kettőre kinyílt és mindnyájan beléptek a szakácsnő szobájába.

— Róza, ki van magánál? — kérdezte erőlyesen a nagyságos ur. — Nálam? Senki, — felelte a szakácsnő.

A szakácsnő eme állítása azonban nem talált hitelt, mert a szoba tele volt cigarettafüsttel, az asztalon egy üveg bor állt két pohárral, a széken pedig egy jól kilovagolt huszárnadrág feküdt. Maga a huszár azonban sehol sem volt látható. Darabig csend volt a szobában. Majd a szakácsnő szerényen gyanusan mozogni kezdett.

— Jöjjön ki abból a szekrényből! — ordította a nagyságos ur.

Mit volt mit tenni, a vitéz ur kissé halványan kilépett a szekrényből és bünbánóan állott az éjszakai gyülekezet előtt. A szakácsnő olyan vörös lett, mint egy frissen főtt rák.

— Szégyelje magát, maga közönséges perszóna, — szólott a nagyságos ur a szakácsnőhöz.

— Azonnal hagyja el a házukat — sipította a nagyságos asszony.

— Feljelentem az esetet a hadtestparancsnokságnál — kiabált a fiatal ur.

— Mama, én halálra szégyellem magam, — mondá szendén a kisasszonyka.

— O les sales cochons! — ijedezett a francia nevelőnő.

— A házi erkölcs legbecstelenebb megsértése! — ordította a házi tanító.

— És ilyen perszóna mellett

kell nekem, tisztességes falusi lánynak szolgálni! — siránkozott az ártatlan szobaleány.

— Meg kellene verni ezeket a népeket, — szóló végül a soffőr. Somogy megyei fia volt...

És miután a huszár és a szakácsnő felöltöztek, kidobták őket a villából.

Nemsokára megint teljes csönd lett a villában, mindenki lakosztályába vonult vissza. A nagy csöndben is azonban még mindig az elmúlt incidensről tárgyaltak: a nagyságos asszony a soffőrrel; a nagyságos ur a francia nevelőnővel;

a kisasszony a házi tanítóval; és a fiatal nagyságos ur a szobaleánnyal.

DRÓT-KERITÉS

legelőcsőből az 1872. évben alapított
Stadler Mihály
sodrony-fonat-szitaáru- és kerítés-gyárnál
Budapest, VI., Váci-körút 48.
Árjegyzék díjmentes.
Megbízható, pontos kiszolgálás!!

KISTÁRCA

ÁLOM-ÉLET

— Tudományos csevegés. —

Ki nem tapasztalta gyermekkorában azt a jelenséget, hogy télvi idején a futó patak medrében tucatszámra találhatók a megfagyott békák? És melyikünk nem csodálkozott azután azon, ha egy ilyen békát véletlenül haza vitt, hogy az a meleg szobában újból magához tér, életre kél és vígan lubizkol tovább.

Ez a tünetemény nem magában álló és nem is kizárólag békákkal esik meg.

Még a jó öreg John Franklin észlelte a maga idejében, hogy az északi sarkvidéken egyes halak tisztára esonttá fagynak. (Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a tenger vize jó egynehány fokkal enyhébb a légkör hőmérsékleténél.) Tudósunk azt vette észre, hogy mihelyt a tengerfenékre bocsátott háló felszínre kerül, az abban levő összes halak az éles sarki levegőn esonttá fagynak, olyanira, hogy gyaluval, fűrészzel dolgozhatók, akár a legkeményebb tölgyfa.

És csodálatos, még az ilyen halak is megrege téve újból megelevenednek és egészen frissekké lesznek.

Ez a jelenség igen soká szolgált a tudósok vitájának tárgyul. Voltak, kik a tünetet azzal magyarázták meg, hogy az ilyen megmerevedett hidegvérű állatok tulajdonképpen nem fagytak meg, hanem a jég csak körülzárta őket, anélkül, hogy a nemesebb belső szerveket megfagyaszthatta volna. Később azonban Pioktet Raoul francia tudós erre a hypothesisre alaposan rácsáfolt, amennyiben kísérleti állatait az elérhető legmagasabb mesterséges hidegnek tette ki és fűrészeléssel bizonyította be, hogy még a belső szervek is teljesen esontkeménységűvé fagytak. Mikor azután óvatosan hozzá fogott a melegítés utján való

élesztéshez, bámulatos tapasztalatra jutott. Halak 20 foknyi, békák 28 foknyi hideget tűrtek el, sőt egyes százlábu rovarok 50 foknyi, csigák pedig 120 foknyi hideg elzenvedése után is újból magukhoz tértek. Ez természetesen messze túlhaladja az északi sark legdermesztőbb telének hidegét is. Kísérleteit folytatta a baktériumokon, és itt oly eredményt ért el, mely merőben ellenkezik az orvosi tudomány tanáival.

Igazságnak ösmerték el ugyanis eddig azt, hogy a hideg éghajlat kedvező az egészségre, mert a baktériumok nem állják a nagyfokú hideget és így észak felé alaposan megriktul az emberiség ellenségeinek száma. Nos Pictet és utána Mac Fadyen bebizonyították, hogy a legtöbb baktérium, így pl. a lépfene okozója is, százkilencven fokra fogyasztott folyékony levegőben vígan evickél és még egy hét multán sem voltak hajlandók másvilágra költözni, pedig ez a rémes hideg megfelel annak a hőfoknak, mely a föld és a hold között lebegő űregben található. A fizikus ereje kimerült, nagyobb hideget 252 foknál létesíteni nem birt, de nem úgy a baktériumoké, melyek még ennek a rettenetes hidegnek is győztesen ellenálltak.

De a tudomány még ennél különösebb tapasztalatokra is tett szert, t. i. az életműködést ideiglenesen nemcsak a hideg, hanem a szárazság is megakaszthatja. Noha a közhít szerint a por és az elmulás azonos fogalmak, mégis vannak élő lények, melyek porrá válnak, de életműködésüket újból megkezdik, mihelyt csak egy csöppnyi víz, vagy nedvesség elszáradt, elfonnyadt szerveiket újból elszáradásba hozza. Fák héjában, ereszekben ezerszámra tenyésznek apró élőlények, melyek már sokkal komplikáltabb szerkezetűek a baktériumoknál. Mihelyt a körülöttük volt nedvesség elpárolog, harmadára, negyedére zsugorodnak össze, bőrük mély ráncokat vet, szóval igazi mumiákká válnak. Külsőleg nem különböznek a legközönségesebb, leghitványabb porszemtől. Az első futószél felkapja, elsodorja őket, csakugy mint a többi millió porszemet.

Ha azután újból nedves helyre érnek, a mumiá megdagad, a ráncok elsimulnak és az összezugorodott testrészek ismét kiterjeszkednek, láthatókká válnak. Így segít a természet mostoha gyermekei, melyek e segítség nélkül nyomorultul elvesznének.

Igen érdekes kérdés most már az meddig őrzik meg az ilyen állati és növényi mumiák életképességüket? Növényeknél már régebben megállapították, hogy az élet szinte határtalan idők multán is újból jelentkezik, ha a körülmények kedvezőek. Linné nagy növénygyűjteményében akadtak moszatfélék, melyek még 1903-ban 200 év lefolyása után is újból magukhoz tértek, noha annak rendje és módja szerint összesajtoltva, kiszáritva, praeparálva heverték a gyűjteményben.

Itt nem sikerült az életképesség végső tartalmát megállapítani. Az igaz, hogy fantasia szüleménye, mintha a mumiák mellett Egyiptomban talált buzaszemek csiraképesek lennének, de ennek okát esetleg abban is találhatjuk, hogy a sűrű helyek dohos levegője teite lehetetlenné a gabona kicsirázását. Az azonban kétségtelen és bebizonyított tény, hogy az ilyen alsóbb rendű élőlények alvásuk idején egyetlen csipetnyi levegőt sem fogyasztanak, szóval nem lélegzenek.

nyitott tény, hogy az ilyen alsóbb rendű élőlények alvásuk idején egyetlen csipetnyi levegőt sem fogyasztanak, szóval nem lélegzenek.

Az emberek szervezete a téli álom fogalmát nem ismeri. Így nincs is ösztönünk arra, hogy rendes, megszokott alvási időszakunkra, éjjelre, táplálékról gondoskodjunk. Azok az emlősök azonban, melyek téli álmat alusznak, már eleve gondoskodnak arról, hogy semmiben sem szenvedjenek hiányt. A sündiszó például saját magában halmozza össze a téli fogyasztásra szánt anyagot, nyakának, vállának és hátának táján u. n. zsirpupot gyűjt, egy barna zsirszövetet, melyet a téli nagy álom idején lassanként magába sziv, elfogyaszt. Amely vidéken ellenben a téli fagy ismeretlen és az állatoknak inkább ennek ellenkezőjéről, a tikkasztó forróságtól kell félniük, ott viszont igen sürű a nyári álom, a meleg időszak tartama alatt. Így a krokodilusok száradt iszapban alusznak, a rejtélyes afrikai zuphal, melynek kopolyuja és tüdeje is van, agyag-tokba burkolódik és álmanak ideje alatt tüdővel és nem kopolyuval lélegzik.

Celebes szigetén Sarasin testvérek igazi habat, angolnát találtak, fejét nyáron át agyagba furja és bőrén keresztül lélegzik.

Még a majmok között is akad időszak alvó. Madagaskar legkisebb maki-majma, amely viszont farkán gyűjti össze az alvási időhöz szükséges táplálékot.

A természet konyhája most egy időre alszik. Csönd borul azokra a tűzfészkekre, kráterekre, és bilincsekben azok az erők, melyek valamikor a föld éghajlatán katasztrófászerű változásokot okoztak. Ugy látszik azonban, hogy e tekintetben csupán hazánk tesz kivételt, hol ujjában a föld titkos ereje több ízben s mint Keoskeméten láttuk, veszedelmes formában kerül megnyilatkozásra. Eljöhét az az idő, mikor újra szükség lehet az időszak alomra.

Kozmetikai Intézet

A Királysziinház és Magyar Színház kozmetikusa: ■

FABRICZKY IRÉN
Budapest, VI., Andrassy-út 2

Telefon: 50-63. szám

Szépségihábó végleges rendbehozása. — Vibrációs villanymassage. — Villanyos szőrtűrés, mely az utánnövészt mindörökké teljesen kizárja. Fénykezelések. Hajfestés. Tökéletes hatású kozmetikai szerek, valamint hajfestékek küldése vidékre is

Mitesserek csak Mitrol-tól pusztulnak el; kapható 2 kor-ért

Uj eredeti orvosi elvekről szól egy nemrég megjelent zamatos magyarsággal megírt könyv, melyben mélyreható új irányelvekről van szó. Az egész orvosi tudomány két évtized óta roppant változásokon megy keresztül. A betegségek eredetéről új elvek képződtek és ennek alapján a gyógykezelések módja is átalakult. Ezen könyv címe: a „Vérgyógyítás és akinek rendelőintézete Budapest, V., Váci-körút 18 alatt van. A könyv ára eredményei”. Szerzője dr. Kovács J. fővárosi orvos, a vérgyógyítás megalapítója, díszes vászonkötésben 1 K. Kapható minden könyvkereskedésben s a szerzőnél.

Munkáruharendelésnél hivatkozzék lapunkra.

Zúg a cséplőgép

ahatáron és a gazdag keresztek új élete bőven ömlik a zsákba, a gazda gyönyörűségére. A várost meg öli a kánikulának tikkasztó melege és a por; kint a határban pedig az Istennek bőséges áldását gyűjtik garmadába. Ezidén a bővebb termés nem is aggasztó, a gazdákra nézve, mert a buzaárnak rohamos olcsóbbodása nem következik be. Olyan kilátások vannak, hogy Magyarországon még nagyobb buzatermés esetén is, elég tisztességes ár marad. A gazdára tehát a mai helyzet kétségtelenül előnyös; más kérdés, hogy a készfizetésből élő hivatalnoki osztály megbírja-e ezt az állandó drágaságot és nem roppan-e meg alatta? Oly súlyos a kérdés, hogy legjobb felette nem is gondolkodni.

Hanem hogy ha már a gazdákra nézve ilyen kellemes és régóta várt idő következett, amikor a kitartó munka tisztességes gyümölcse ért meg részükre, ez a helyzet kétségtelenül arra kell, hogy bírja őket már a saját érdekükben is, hogy alkalmazott munkásaikat biztosítsák baleset ellen. Amiért ezt mondjuk, arra a héten a Curianak két közzétett ítélete birt. A legfelsőbb bíróság ugyanis két gazdát ítelt arra, hogy a cséplésnél megsérült munkásnak és hozzátartozóinak anyagi kárpótlást nyújtsanak, mert az illetők (egyike megyebeli gazda) nem gondoskodtak a buzacséplés alkalmából alkalmazott munkásaik balesetre való biztosításáról. Pedig, hogy mennyire fontos dolog a buzacséplésnél az alkalmazottak biztosítása, kitűnik abból, hogy már eddig is, jölehet a cséplési saison elején vagyunk, hétszázötvennégy, a buzacséplésnél támadt balesetet jelentettek be, melynek igen nagy százaléka halálessel végződött. Már most ha arra gondolunk, hogy a legfelsőbb bíróság a gazdát kártérítésre kötelezheti, mert a cséplésnél alkalmazott munkásait nem biztosította baleset ellen, szemben e súlyos anyagi teherrel, komolyan kérjük a gazdákat, hogy a mulasztást sürgősen pótolják. Nálunk, ahol gépeknél nem forgó és amúgy is vigyázatlan munkásnéppel van dolgunk, szerfölött gyakori a szerencsétlenség. A múlt esztendőben a gazdasági munkások és cselédek segítő pénztára kilencezerháromszáz esetben osztott ki baleseti

segélyt, hatezerháromszázhuszonöt ember részéről állandóan rokkantsági segélyben. Ezeknek java olyonokra esik, akik a cséplőgép munkája közben sérültek meg. A jelzett intézményről szóló törvény intézkedik a felől, hogy a cséplőgépénél alkalmazott munkásokra kollektív biztosítási szerződések köttetessenek. Nem akarjuk a gazdaközönséget nagy költségbe vinni, az azonban kétségtelen, hogy a munkások biztonságáról gondoskodni annak feladata, aki a munkát adja. Az országos munkás és cselédsegítő pénztárba baleseti biztosításra évi egy korona befizetéssel belehet iratni munkásainkat. Aki tehát ennek az egy koronának befizetését elmulasztja, azt még keresztényi szánalom sem illeti meg, ha a Curia kárpótlásra ítélte, mert itt éppen az altruizmus ellentétét látjuk fenn forogni, vagyis a másokkal semmit sem törődést, közönyt és szívtelenséget.

Pedig ezeknek egyikét sem szeretnők feltételezni a gazdáink részéről. Azért most, amikor a határban hordják a keresztet és zúg a cséplőgép, most élünk azzal a figyelmeztető szóval, hogy az elhangzott s éppen egy megyebeli gazdát súlyosan érintő curiai ítélet után gondoskodjunk róla, hogy mi ne következünk utána.

Forgács.

Egy versirő műhelyéből.

Sivár homokpusztákon vándorolva
Látom az örökélet szigetét:
Rózsáit annak tél le nem tarolja;
Ott nincs nyomor, nincs vétek
[nincs setét!
A végtelenben én nem állok árván,
Habár ember nem él a szigeten:
Napsugarakból ajzott húru hárfán
A dalt az angyaloknak pengetem.

Gyémánt a gögöd, rangod vert
[arany,
Hintódat bőség paripái húzzák;
De a szíved kopár, tisztátalan,
Lakói önzés, gyűlölet, hiúság.
Hiába lépkedsz síma bársonyon,
A lelket por és iszap belepte;
Silányságod mint ólom súlya nyom,
Virágok közt libegsz bár mint a
[lepke,
Isten házába menj, borúl le ott
A koldusok között az Ur előtt:
Akkor megérzed, hogy lelked
[kopott
Ruhája és pehelyszál az erőd!

Szeretjük az egész világot;
Csak azt, aki minket szeret,
Gyötörjük mindenk felett,
Gyöngédségünket tékozzuk;
Csak aki értünk halni kész,
Azt sújtja porba durva kéz.
De ha kifosztva roskadunk le:

Mindenki megvetőn hagy el,
Csak ő az, aki fölemel!

*
Aranydrótos cifra börtön
A kanári kaliukája;
Rézkarikán ringatózik,
Sárga selyem a ruhája.
Cukrot is kap a daláért,
Ha van kedve, hát fűtyölhet;
De csapongva szabad szárnyon
Az erdőbe nem repülhet.

Szegény szüke fülemile
A bokorba elrejtőzik;
Énekében sir a bánat,
Csendes éjjel késő őszig,
Zápor mossa a ruháját,
Szél a fészket szétzilálja;
De bár szíve vérzik tőle,
Gyönyörűség a nótája.

Friss hírek.

Barabás nálunk. Barabás Béla orsz. képviselő kedden városunkban tartózkodott és nagy érdeklődéssel szemlélte meg a város nevezetességeit.

Áthelyezés. Hám Géza helybeli m. kir. pénzügyi számtisztet a pénzügyminiszter Budapestre a pénzügyminiszteriumba helyezte át.

Anna-bálok. Vármegyénk fürdőiben: Szliácson és Borosznón tegnap tartották a szokásos Anna-bálokat.

Tanügyi hírek. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szigeti Rezső és Szigetiné Urbán Valéria zólyomi polgári iskolai tanítókat a törökbecsei állami polgári iskolához, onnan pedig Horváth István r. tanítót a zólyomi polgári iskolához helyezte át.

Eljegyzés. Nyitrai Sándor lévai tanító holnap tartja eljegyzését Brózik Ilonkával Zólyombrezón.

Halálozás. Özv. Bruoth Jánosné — Weisenbacher Mária f. hó 25-én 88 éves korában meghalt Zólyombrezón. Temetése f. hó 27-én délután ment végbe Breznóbányán. Az elhunytban Kunszt János zólyombrezói m. kir. vasgyári főmérnök anyósát gyászolja.

Városunk közgyűlése. A városi képviselőtestület f. évi július hó 25-én Csesznák Gyula kir. tan., polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen napirend előtt dr. Holesch István indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy Zólyomvármegye közigazgatási bizottságához ismét kérelem intéztessék, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a katonai kincstár lőporszállítmányai — a városon keresztül többé ne fuvaroztassanak. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a m. kir. erdőkincstár tulajdonát képező kamaraházi telek rendezése ügyében a f. évi július hó 11-én megtartott értekezletéből kifolyólag szerkesztett javaslatot. A színház-vidagó építési programjának megállapítása és az arra vonatkozó tervek megrendelése iránt előterjesztett javaslat levétetetta napirendről azzal, hogy a javaslat nyomtatásban a képviselőtestületi tagok között kiosz-

tandó és egy külön rendkívüli közgyűlésben tárgyalandó. Elhatározta a közgyűlés, hogy a városnál a jövő évi január hó 1-től kezdve egy külön szerződéses okleveles állatorvos alkalmazandó, valamint egy új (II-ik) számtisztai állás szerveztessék. Elhatározta a közgyűlés, hogy a városi tisztviselő nyugdíj alap számára öt darab osztrák-magyar részvény megvettessék. A keresk. m. kir. miniszter leirata folytán elhatározta a közgyűlés, hogy az itt létesítendő fémipari szakiskola részére már rég megszavazott hozzájárulási összegben, a szükséges telken és a motorikus erőátviteli áramon kívül még, az elektromos világítási áramot is ingyen fogja szolgáltatni a város az iskolának, illetve annak költségeit a város fogja viselni. A beszercebányai illetőségű Krsko Anna után felmerült tartási díjakat megszavazta a közgyűlés. A tüzőoltó szertár részére megrendelt tömlő motola 200 K vételárát kiutalta a közgyűlés. Végül még több kérvény, bérleti szerződés és illetőség ügyek elintézése után véget ért a közgyűlés.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Zsabka Emil tőrőcszentmártoni adóhivatali gyakorlatot a girálti m. kir. adóhivatalhoz a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte nevezte ki.

Jegyzőválasztás. Kedden délelőtt töltötték be Hreblay Nándor, jelenlegi garamnémetfalvi körjegyző távozásával megüresedett hajniki segédjegyzői állást választás útján. Az állásra ketten jelentkeztek. A választást Sztrakoniczky Kálmán zólyomi járási főszolgabíró vezette. A két pályázó közül Ihring Vilmost, erdőbádonyisegédjegyzőt választották meg közfelkiáltással, aki új állását e napokban foglalja el.

Házasság. Horváth Gyula a múlt hét szombatján délután 3 órakor vezette oltárhoz Vojda Emiliát a beszercebányai róm. kath. vártemplomban.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Horváth Károly végzett joghallgató beszercebányai lakost a győri m. kir. pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű segélydíjas fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

Esküvő. Valuch Pál helybeli építőmester szombaton délután vezette oltárhoz Palinay Margitot, ldb. Palinay János leányát.

Új alügyész. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Dr. Badinyi Béla zólyomi kir. járásbírói albirót az ipoly-sági kir. ügyészséghez alügyészsé nevezte ki.

Új gyám. Néhai Radvánszky Kálmán örököse: kiskorú Radvánszky Eduardina részére — akinek vármegyénk több helyén (Radványban, Szliácson, Nagy-eréten) vannak birtokai — eddigi gyámjának: Turcsányi Ödön ügyvédnek ezen tisztségéről való leköszönése következtében Zólyomvármegye árvaszéke új gyá-

mot rendelt ki dr. Bárczy Emil helybeli ügyvéd, vármegyei tb. ügyész személyében.

Eljegyzés. Dr. Schönfeld Áron, a helybeli izr. hitközség rabbija jegyet váltott Dub Ellával.

Egyházi felügyelők. A zólyomi ág. hitv. evang. egyház első felügyelőjévé Báró Radvánszky Antal orsz. képviselőt, és esp. főjegyzőt, második felügyelőjévé pedig Dr. Mikler Gusztáv ügyvédet, városi tisztii ügyészt választotta meg.

Másodszori díjkuglizás a besztercebányai Kuglizó Társulat pályáján nagyban folyik. A tagok új erővel hozzáfogtak eme szép versenyhez, s már eddig is nagyon szép eredménnyel. Négy egyenes dobásra, az első kettőnek számítva már egyik tagnak 30 esett. Van azonkívül 29-es, 27-es, 25-ös szerencsés jó dobó is. Úgy látszik, hogy még nagyobb eredményt is el fognak érni ezen újabb versenyen.

A drezdai egészségügyi kiállításra a jövő hó 5-én indul el városunkból Csesznák Gyula kir. tan. polgármester. Bécsben lesz a találkozása a városok küldöttjeinek.

Léva r. t. városban folyó évi szeptember havában az irgalmas nővérek intézetével kapcsolatban női kereskedelmi szaktanfolyam nyílik meg. A város évi 1500 korona segéllyel támogatja az új intézményt.

Öngyilkosság. Sztancsik Mihály zólyombrézői vasgyári munkás, vámosi lakos f. hó 22-én agyonlőtte magát.

Letört bimbó. Walther Gyula fia: a 12 éves gimn. tanuló csütörtökön hirtelen elhunyt. Szombaton temették el.

A F. M. K. E. köréből. A F. M. K. E. központi igazgatóválasztmánya szombaton Nyitrán tartotta meg évnegyedes gyűlését, amelynek tárgyai között fontosabbak ezek voltak: Desseffy Emil lemondott az elnökségről. Az egyesület zárószámadásai fölösleggel zárultak, amelyet az óvónők fizetésének javítására fordítanak. A szabadoktatást fogják szervezni az egész Felvidéken. A közgyűlést szeptember hó 17-én Léván tartják.

Gyilkos anya. Cibula Trnyik Paulin vacoki leány, ujszülött kis gyermekét f. hó 22-én megfojtotta. A vizsgálat megindult. A szülést titokban akarta tartani, ezért bábaaszonyt nem hivatott, sőt a mikor ez hivatlanul is megjelent nála, gyermekét nem akarta megmutatni.

Hortensia. A Virágos Besztercebánya jegyében megindult mozgalom eredményre vezetett. Városunk virágkedvelői Csesznák Gyula kir. tanácsos polgármester meghívására tegnap a városháza tanácstermében gyűltek össze és megalakították a Hortensia egyesületet, amelynek az lesz a célja, hogy tagjainak állandóan friss virágot szolgáltatson ablakaik díszítésére.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Noll József és Tóth József breznóbányai polg. iskolai helyettes tanítókat a XI. fizetési osztályba segéd-tanítókká nevezte ki.

Iskolai gondnokságok. Vármegyénk főispánja a zólyomvasuttelepi iskolai gondnokság elnökévé Jász József máv. főmérnököt, alelnökévé: Lendáczy Mihály állomás főnököt és tagjává: Hegedűs Győző máv. főmérnököt, a hédéli új iskola gondnokságává pedig elnöknek Ambrus Lajos m. kir. főerdőmérnököt, tagokká: Kresák Gyula körjegyzőt és Rostár György hédéli lakost nevezte ki.

Megszűnt testület. Városunkban két évszázad óta létezett Kereskedelmi Testület múlt heti közgyűlésén kimondotta feloszlását, vagyonából a 2132 koronás Stadler alapítvány az iparkamrának 2060 koronát pedig Bárczy alapítvány néven a kereskedelmi iskolának adták át. Iratait s egyéb tárgyait a városi muzeumnak juttatta.

Kirándulás. A Kárpát Egyesület helybeli osztálya augusztus hó 5-6 napjain kirándulást rendez Gyömbér-hegyre. Jelentkezhetni még ma lehet Göllner Béla gyógyszerésznél.

A telefonhálózat kibővítése. A kereskedők és magánosok régi vágyát teljesíti postaigazgatóság. U. is szeptember hó elsejével Tótpelsőcz és Dobronya községeket is, belevonják a telefonhálózatba s így az azokkal való érintkezés gyorsabb és kényelmesebb lesz.

Balesetek. Majersz János helybeli napszámos Óhegyre menve egy mozgó kocsira akart felugrani, de a kerekek alá került és lábát törte. — Judt János urvölgyi lakos a hermaneczi papírgyárban a gépeket olajozta. Az egyik gép megkapta ruháját s besodorva őt is - darabokra tépte.

Adományok a bikási tűzkárosultak. A bikási tűzkárosultak segélyezésére dr. Radnay Farkas megyés püspökünk részvét-

teljes főpásztori levél kíséretében 300 koronát, a besztercebányai székaskáptalan pedig 60 koronát küldött. Ugyanezen nemes célra a Szent-Antal-perselyből 30 korona fordított. A kegyes adományokért hálás köszönetet mondanak a szerencsétlen tűzkárosultak.

Pályázat. Elhalálozás folytán Gyetva nagyközségnél üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdet a nagyszaltnai

főszolgabíró. Az állás javadalmazása 1600 korona törzsfizetés, 400 korona fűtési átalány, 200 korona utazási átalány, természetbeni lakás és magánmunkálatok után a vármegyei szabályrendelet szerint megállapított díjak. Akik ezen állást elnyerni óhajtják, felerészelt kérvényeiket f. é. augusztus hó 20-áig nyújtsák be. A választás f. é. augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor lesz a Gyetva község házában.

Kiadó bútorozott szobák!

Besztercebánya központján egy különbejáratú udvari és utcai (egymásba nyíló) I. emeleti szépen bútorozott szoba, folyó évi augusztus 15-től esetleg szeptember 1-től kiadó!

— Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadóhivatala. —

Eladó ház.

Besztercebánya legforgalmasabb pontján, Bethlen Gábor utca (felső utca) 38. számú, volt Ollerini féle ház, a hozzátartozó nagy kerttel együtt, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Reinhardt János Besztercebánya, Bethlen Gábor utca 4. szám.

HUDECZ FERENC

szobafestő

Besztercebányán, IV., Béla-tér 14 szám.

Mindennemű festést és mázolást modern kivitelben

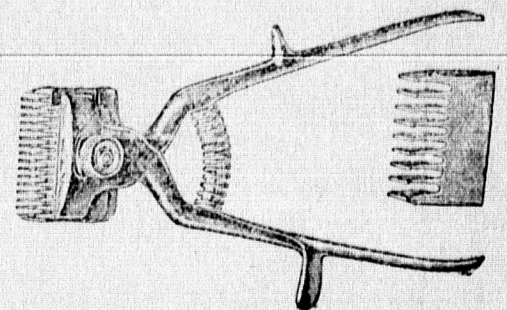
gyorsan és olcsón eszközöl.

2-8

Szálka János

első felsőmagyarországi villanyerőre berendezett borotva homorú műköszörűide Besztercebánya.

Nagy választék mindennemű zseb- és konyhakésekben és konyhabárdokban, valamint borotvák, önműködő borotvák s különféle ollókban, úgyszintén borotvafenőkövek és szíjjak, húsvágógépek, haj-, ló-, juh- és kutya-nyírógépek és kanalakban. Az elősorolt cikkeknek javítását gyorsan és pontosan eszközölöm. 3-13

Aki ingót vagy ingatlant venni vagy eladni, lakást kiadni vagy bérelni akar, szóval aki bármit hirdetni óhajt, legbiztosabb sikert ér el, ha a „BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI HIRLAP“-hoz fordul, amely lapot olcsó áránál, érdekes tartalmánál fogva mindenki olvassa úgy helyben mint városunk környékén. Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala.

Nyomatott Havelka József gyorsajtóján, Besztercebányán.

RIPORT a telefonról

Telefonja van önnek? Nincs? Ah, hiszen akkor nem is tudja, mi a jó... Nekem ugyan nincsen telefonom, de a szomszédom boldog tulajdonosa egy ilyen masinának s valahányszor kedvem támad, hogy a tudómet sebesre kiabáljam s kedves embertársaim meg ne értsenek: mindannyiszor szabad a szomszédomnál jelentkezniem.

Szomszédom ugyanis embergyűlölő és azért szívesen lát vendégeket a telefonjánál.

A telefon mindenestre zseniális találmány, de én egy idő óta határozottan idegenkedem minden új találmány iránt. Tapasztalataim, melyeket a telefon körül szereztem, megerősítettek ez idegenkedésben.

Hallgassa meg: Föl akartam keresni egy barátomat, hogy megvigyek neki egy feleletet. Tudtam, hogy délelőtt 11-12 óra között a lakásában várakozik rám s pár perccel tizenegy óra előtt el is indultam hazulról, hogy mindenesetre otthon találjam.

A lépcsőn találkoztam szomszédommal. Megkérdezte, hova megyek oly sietve s én a magam ártatlanságában őszintén és becsületesen feleltem neki. Hangosan felkacagott és így szólt:

— Ebben a rettenetes hőségben akarja megtenni azt a nagy utat?... Mi jut eszébe?... Telefonozzon a barátjának!... Hiszen tudja, hogy az én telefonom mindig rendelkezésére áll önnek... Hát csak használja bátran... Nekem nagy örömet szerez vele... Miért találták volna föl különben a telefont!...

— Ebben igaz van — feleltem én a szomszédomnak — aki mindenesetre kissé sajtáságosan mosolygott. Rögtön felmentem a csodás beszélőmasinához, — amelyet vigyen el a kánya.

Az obligát: Halló! — ide-oda járt és egy perccel utóbb nagy örömmel megtudtam, hogy barátommal nem beszélhetek, mert ő e percben mással beszél. Vártam türelmesen öt percet, ezután ismét udvarias hangon a központhoz fordultam. Az 1-18 (ez t. i. a barátom), még mindig mással beszél.

— Mással beszél, köszönöm. Vártam további öt percet s időközben szomszédommal megmagyaráztam magamnak a telefont. Mialatt ő kifejtette e csodálatraméltó készülék szerkezetét, hirtelen megszólalt a csengetyű.

— Ez önnek szól — kiáltotta szomszédom. Kezembe nyomta a telefon kagylót s a kínzószekrény elé lökött.

— Halló! — kiáltottam szerényen egyszer... kétszer... tizszer... ötvenyszer... A Halló! már úgy zajongott, mint az orkán a háborgó óceánon. Míg az első Halló egy libapásztorleánykához is illett volna, az utolsó már úgy hangzott, mint egy üldözött vadászat ordító zaja.

Hiba hallottam ide, hallottam oda, de nem hallottak vissza és ez a szomorú tény ismét igazolta előttem, hogy nincs igaza a példaszónak: „Ahogy kiáltass az erdőbe, úgy hangzik vissza belőle.”

Szomszédom meg azzal emelte jókedvemet, hogy folytonosan azt kiabálta: — Beszéljen hangosabban, hiszen nem hallják!...

— Ah, hagyjon engem békében. — förmedtem rája — hiszen olyan hangosan kiabáltam, hogy a barátomnak telefon nélkül is meg kellett hallania. — Csak hangosabban! — ez volt a felelete.

Messziről halk, egészen halk hangot hallottam. Visszafojtott lélekzettel füleltem és egyszerre csak több hangot hallottam, melyek így suttoztak egymáshoz:

- Szilárd...
- Lanyha...
- Hitel...
- Frankfurt lanyha, Berlin grönge, Páris...
- De valóban nincs itt...
- Aranyíradékot kínálók.

Nem akartam indiszkrét lenni s elmentem a telefon mellől. Fölfegyverkezett fületem ugyszólván leszereltem. Így vártam egy negyedóra hosszat, aztán ismét csöngettem.

— Halló? — kérdezte a központ.
— 1-18 — feleltem én.
— Már össze van kötve.
— Azt kötve hiszem.

Hallóztam ismét, de nem jött felelet. Hangom már felmondta a szolgálatot. Megint a központhoz fordultam segítségért.

— 1-18! — kiáltottam.
— Össze van kötve.
— De nem kapok feleletet.
— Akkor bizonyosan a vezetékben van a hiba... Vihar készül.

— És ezt most mondja nekem... Ez mégis hallatlan! Kiordítom a tudómet és nem hallják... A mennykő üssön a telefonba...

— Egy szót sem hallunk, — felelte a központ... A vezeték... a vihar... brrr... grrr... frrr...

Még öt percig bekiáltottam a telefonba, ezután szomszédom gunyos részvétnyilatkozatától kísérvé elmentem barátomhoz, hogy megmondjam neki, ami mondanivalóm volt. Fájdalom, tizenkettő után pár perccel érkezhettem csak a lakására. Inasa elmondta, hogy a nagyságos ur boszusan távozott el hazulról, mivel hogy én nem tartottam meg a szavamat.

— Halló! Hiszen várhatott volna — kiáltottam a szolgának, mintha ez is telefon lett volna.

— A nagyságos ur úgy vélte, hogy a nagyságos ur (már mint én) tapintatosabb lehetett volna és megtelefonozhatta volna, hogy nem jön.

— Vigyen el az... Edison téged, meg a telefont, meg mindent a mi hozzávaló! Hallod... érted!... Halló! — kiáltottam amennyire a dühtől rekedt hangom csak megengedte s kirohantam a szabadba. Szerencsére jött egy friss zápor s ez lecsillapította dühömöt. Semmi kétség, a telefon nagyon szép találmány. Éljen a telefon!

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Az első névmagyarosítások

Névmagyarosítás tulajdonképpen mindig volt Magyarországon. Ha régi királyunk valamely külföldről származott urnak birtokot és magyar nemességét ajándékoztak, kész volt a magyar név, mert azt ezentúl a magyar birtokáról nevezték. Nem minden esetben volt ez így, de a legtöbb esetben és legszebb magyar nevé magánosanáladnak közt akárhány olyan van, amelynek családja Németországban, Csehországban gyökerezik. De nemcsak királyi adománylevéllel, hanem a nélkül is folytonos volt a névmagyarosítás, igaz, hogy volt idő, amikor az emberek a nevüket latinostították és amikor a szél Bécsből fujt, akárhány szélkakas sietett magyar nevet németesíteni. Mégis azonban általánosabb volt a magyarosítás, még pedig az önkényes magyarosítás, úgy hogy 1814-ben Ferenc király sajátkezűleg írt levelet küldött a magyar kancelláriának, amelyben figyelmezteti azt a törvénytelen névmagyarosításra és szigorú rendszabályokat követel megállítására. A király egyszersmind mellékelte egy csomó új nevet, amelyet a magyar állami személynémet legújabb példányában lelt. Ezek: Andor Ferenc, a magyar kancellária tisztviselője, akinek neve Bécsben még Andorth volt, Nyilassy József kamaral tisztviselő, akit 1813-ban még Linzben polcz néven neveztek ki, Hollober József kamaral tisztviselő, akinek Hollober a neve, Hinka József helytartósági

tisztviselő tulajdonképpen Hink, Hoffmányi József pozsonyi inspektor Hoffmann, Zemény Ferenc urad. tiszt Seemann, Király János mohácsi sőtiszt Könyig. Ezek névváltoztatását tehát örvénytelenítették, bár az már bekerült a hivatalos lajstromba. A magyarosítás mozgalmát azonban eféle rendelettel nem lehetett megakasztani. Voltaképpen mély és szép a névmagyarosítás alap-gondolata. Benne gyökeredik minden nemzetben. Anyira, hogy a francia, az angol, a német, még a ránkéve külföldi hírességek nevét is maga nyelve értelmében formálja át.

Egy város eladó. Nem mindennapi eset, hogy egy város, házaival, utcáival és tereivel eladó legyen. E ritka eseménynek Irország a színhelye, ahol Durgannon városát akarják eladni annak, aki nagyobb vételért kínálja érte. Durgannon a tyronel grófságban fekszik és elég tekintélyes város, mennyiben 4000 lakosa van; középiskola, nyilvános közintézmények és elég élénk gyárpar fölött rendelkezik. Eddigi tulajdonosa Earl of Ranfurly, a hármas királyság egyik legtekintélyesebb főura. Valamikor Viktória királyné kamaral előjárója volt és később mint New-Zeland kormányzója szerzett maradandó érdemeket. Kormányzósága idején nagyterjedelmű birtokokat vásárolt Ausztráliában és valószínűleg ez az oka, hogy most eladja Durgannon városát, mely évszázadokig volt családja birtokában.

Muszáj volt megütni. Bíró: Hát aztán miért ütötte meg a csárdában a panaszoszt?

A vádlott: Mert muszáj volt.

Bíró: Hát mi az a muszáj?

Vádlott: Hát olyat mondott, hogy muszáj volt megütni.

Bíró: Olyant nem lehet mondani, hogy azért le kellene ütni egy embert. Ha megsértette magát, maga jöhött volna panasza. Hát sértette magát?

Vádlott: Nem a!

Bíró: Hát akkor mit mondhatott olyant, hogy azért a fejére kellett ütni?

Vádlott: Hát kéröm alássan, éppen azt mondta, hogy aki legény, üssön a — fejemre.

Könnnyen érthető. Mark Twain, az amerikaiak híres humoristája mindig szerepel valamilyen jclv történetnek keretében. A humorista valamelyik nap az örültek házat látogatta meg. Az intézet igazgatója kísértte őt és készséggel szolgált felvilágosítással. Az egyik cellában töprengő arcú, komor kinézésű fiatalember tekintett mereven maga elé.

— Ez is örült? — kérde Mark Twain.

— Igen, — felelé az igazgató. Szegény megbolondult, mert a leány, akit szeretett, hűtelenül elhagyta.

A következő cellában rettenetes üvöltés hallatszott. Egy fiatalember járt-kelt a szobácskában, a haját tépte, kezét tördelte és kétségbeesetten bömbölt.

— Ugy látszik — szólott Mark Twain, az igazgatóhoz fordulva, ez komolyabb eset, ez már egy dühöngő örült. — Mi vette el ennek az eszé?

— Ez vette el feleségül azt a leányt, aki az előbbin csüdes örült férfit hűtelenül elhagyta, — szólott komolyan az igazgató.

Abbazia

A fővárosnak egyik legfontosabb egészségügyi intézménye dr. Batizfalvy István egyet. tanár, Pest vármegye t. főorvosának az operatív és műfogászat specialistájának Fogorvosi Intézete (Károly-körút 3.) A főváros ezen joggal egyedülnek mondható ilyenmü intézménye, melyet a v. k. miniszterium is elismerésével tüntetett ki, évtizedeken keresztül száz és száz ezer fogbetegséget sikerrel kezel. — Reggel 8-tól este 7-ig nyújtanak biztos és a leg-

újabb villany átszűrőtétési módszer alkalmazásával teljesen fájdalommentes segélyt a fogfájás kínos betegsége által gyötörtetteknek. Foghuzások altatásban is. Az intézetben a legjobb rendszerű műfogótlások készülnek, melyek a valódiaktól meg nem különböztethetők és úgy beszédre, mind rágásra teljesen alkalmasak és minden kellemetlenség nélkül helyeztetnek be, teljes jótállás mellett. Levelekre válasz. Vidékiek fél nap alatt magkapják műfogalkat.

ELSZAKITHATATLAN

kék munkásruha

permetező-köpenyeg, szedő-köpenyeg, porköpenyeg, vegysz., fodrász-, molnár-, cukrász-, szakács-, kőfaragó- és irodakabát (szia szinárú) cőrnávaszónbó

Gutmann J. és Társa
Budapest, VII. 21, Rákóczi-ut 16

Mintákkal felszerelt árjegyzék ingyen és bérmentve

Magyar becsületekre!

Visszafejtetem teljes árát a tőlem 14 napi próbaidőre rendelt, kocsin, lóháton, hideg, melegben percre kipróbált rubin köves hengerjáratu, örökké felérő fém-éleszt, igen izéles lapos, véset vagy sima, 2 fedelű 9 koronás, vagy 3 fedelű 12 koronás óráért, a lecsokályabb kifordás miatt 5 éven belül a tőlem rendelt órákat térés esetén is díjtalanul javítom. Próbarendeléséknél a postaköltséget én fizetem. Minden felvilágosítással készséggel szolgál.

Udvari János
Óragyára, Kun-Szt.-Mikiós.

PATKÁNYOK,
házi és mezei egerek, hörsügök és ürgeket biztosan és gyorsan ölo egyedüli méregnélküli irtószer a

Vulkán-kockák,
amelyek ezen kártékony állatoknak kedvenc eledele és bárki által könnyen és veszély nélkül felszórhatók. Árak: eredeti dobozokban 3, 6 és 10 K használati útmutatással ellátva. Ismételőzőknek és ügynököknek tetemes jutalék.

Gyár és megrendelési cím:
REINER GÉZA Budapest. VI., Podma-
nyóczy-utca 35. szám.
Telefonszám: 86-80. Ugyanott elvállalják patkányok és egerek gyökeres kiirtása olosó árban, jótállás mellett.

MEGNYILT A
Royal nagyszállóda
SZEGEDEN

80 szoba. Központi fűtés. — Minden szobában vízvezeték. — A legnagyobb kényelem

TULAJDONOS:
DAVID SÁNDOR

Ne essen kétségbe

ha szoplós, békültetés, ráncos, vagy nem hűde az arca, ha korpa, türik, vagy hullik a haja, hanem hozassa meg a **Csorba-téle**

Orgona krém . 1.— kor.
Orgona pudert . 1.— kor.
Orgona szappant 1.— kor.
Orgona hajvizet . 1.20 kor.
Orgona hajmosóport 60 fill.

mindenki bámulni fogja szépségét. Kapható minden gyógyszerárban s az egyedüli készítőnél

Csorba János gyógyszerárban készítemén

KÁLLAI TESTVÉREK
MOTORGYÁRÁBAN
 Budapest, Nagymező-u. 43
 az egész országban legjobbnak elismert

GLORIA benzínmotorok, motor-cseplőkészletek, nyersolajmotorok, teljes malomberendezések részletre legolcsóbban kaphatók

Nagy munkaképesség. Teljes jótállás. Árjegyzék ingyen. Használt motorok és gőzgépek cserébe vétetnek

Varrógép és kerékpár raktár!
 Könnyű és fényes mellékkeresetek és családok részére a hires

„KOR“ KÖTŐGÉPEK
 Ne hiányozzék egy háztartásban sem az eredeti **STYRIA** kötőgép
 Árjegyzék ingyen, könnyű fizetési feltételek.
 Fogl J. L. és Társa Budapest, VIII. József-körút 42

BUTOR
 hálók, ebédlok, uriszobák, zongorák, teljes szálloda-, fürdő- és penzio-berendezéseket még soha nem létezett előnyös fizetési feltételek mellett szállítunk bárhova. Költségvetés ingyen és hértmentve. Nagy album 1 korona

Modern Lakberendezési Vállalat
 Budapest, VI., Szerecsen-u. 10

ÜGYNÖKÖK
 10-20 koronáig terjedő napi keresetre
 tehetnek szert törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával kedvező fizetési feltételek mellett. — Ajánlatok

UJ FORTUNA cím alatt
 Budapest, V., Postafiók 78

Házi gomba ellen
 egyetlen pusztító szer a **„SERPULIT“**
 Megöli a házigombát és megvédi ellene. Hártása biztos. Kérjen prospektust. Ára olcsó! — Gyártja és eladja: **SERPULIT r.-t., Budapest, Damjanich-u. 12**

COMPTOGRAPH
 látható **összeadó gép** minden-irású számadási munkák végzésére, rovatolt nyomtatványok kitöltésére, statisztikai adatok gyűjtésére, mérlegmunkák, kimutatások stb. készítésére rendkívül alkalmas.

Számológépek száorzás, osztás, kivonás, köbözés, hatványra emelésre, továbbá mindenféle számadási munkák végzésére.

Idő és pénzmegtakarítás!
 Feltétlen biztonság. Könnyű kezelés. Bemutatás az ország bármely helyén saját költségemen és vétel-feltétel nélkül.

DARÁNYI MIKSA
 Első Magyar Számológép és Összeadó Gép Kereskedelmi Vállalat
 Budapest, Váci-körút 37 Telefon 139-54 és 21-29

Nem bérlő
 részletfizetés leple alatt
hanem azonnal öné a zongora
 piano, cimbalom, vagy bármely hangszer, de csak ha **Reményi Mihálynál**
 a magyar királyi zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
 Budapest, Király-utca 54. sz.
 Árjegyzék minden hangszerről külön kérendő! — Prospektus is díjtalan!

Sikereivel és mérsékelt díjszabásával a hasonló intézetek között első helyen áll
Dr. Kállay Zoltán
 jogi szemináriuma
 Budapest, IV. Kaplony-utca 5.
 Ügyvédi-, bírói- és az összes jogi vizsgákra a legsikeresebben készít elő!
 Vidékieknek kívánatra teljes elsőrendű ellátás.

INGYEN
 mindenkinek képes árjegyzékünket.

Roskopf munkás óra	frt 1.50
Duplafedelű nickel	2.45
Lapos acél óra	2.15
Nagy vasúti óra	2.50
Esti óra	3.50
Új ébresztő óra	1.25
Gloria im. ezüst óra	2.90

Telefon 134-02
 Pók: István-ut 41-43 Úrjelöltés 80 Kr.-tól feljebb

Csak amerikai órásnál
 Főtelep: Budapest, VIII., József-körút 11
Longis Watch Parlophon Co.
 nagy óra és ékszerraktára

MOTOROK!
 Legjobb, legmegbízhatóbb üzemű, benzínmotorok, cseplőkészletek, benzínmotoros magánjárok, eredeti svéd nyersolajmotorok és szivószármotorok kedvező fizetési feltételekkel, több évi jótállással kaphatók!

Karczag Testvéreknél
 Budapest, V., Aulich-utca. 7. sz.
 Árjegyzék és költségvetés ingyen és hértmentve.

EUFON fölcsernélküli továbbá a világhírű **„METEOR“** beszélő-gépek és **„Meteor“** védjegyű hanglemezek vezérképvisellete:

Bernáth és Kulinyi hangszer és beszélő-gép nagykereskedők
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 27. szám.
 Mindenféle hangszerek, úgymint: hegedűk, gordonkák, cimbalomok, fuvolák, tárogatók, harmonikák és a többi nagyban elárulása.

Vidékre megbízható képviselők kerestetnek. — Kereskedőknek a legnagyobb viszonteladási engedély. — Kérjen részletes árjegyzéket.

Az emberi kéz mint sérvkötő!
Sensatiós találmány!
 Kérjen ingyen prospektust, portómentesen küld

POLLITZER
 sérv-ambulatórium, specialis orvosi rendelő intézet
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. félemelet.

DEHMAL KÁROLY
 zongoragyáros
 Kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző intézet
 Budapest IV. ker., Károly-körút 20.

Betegek figyelmébe.
 Az egész országban immár köztudomású, hogy a hírneves Tamássy-féle Park-Szanatóriumban, Dunaharasztn, mely a fővárostól villanyos vasúttal félórnyira van és szemetkápráztató gyönyörű, ózondus vidéken fekszik, a betegek enyhülést, gyógyulást találnak. Különösen a következő betegeknek ajánlatos e sanatórium.

Neurasthénia (ideggyöngeség), kezdődő tabes (hátgerincorvadás), paralysis (agylágyulás), gyomor, máj, vese és hólyagbántalmak, reuma, köszvény, cukorbetegség, szerzett, vagy öröklött vérbaj, magtalanság és elvetélt elgyengült férfierő.

Ha meg akar gyógyulni, ha sanatóriumba akar menni, kérjen mielőbb felvilágosítást

TAMÁSSY
 Park-Szanatórium Igazgatóságától
 Dunaharaszti, Pest m.
 Olcsó, mérsékelt árak.

Uj ajtók és ablakok
 vasredőnyök és kapuvásrácszatok, kertkerítések, olcsón kaphatók
Kelemen Mórna
 Budapest, Nádor-u. 72-74.
 Fióküzlet: Visegrádi-u. 31.

HÜSÍTŐ
 izzadás elleni kenőcs.
 24 óra alatt a legmakacsabb lábizzadás is megszűnik.
 — 1 doboz 30 fillér. —
 Kapható: Bpest, VII., Dohány-u. 5. Watterich drogériában.

Ez az a milém akarok

Palm-Kausuk Cipőárak

A köztudatba ment át
 hogy csakis **KALLAI LAJOS** motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28
 szállítja teljes jótállás mellett a leg-hírnevesebb motorosépítő készleteket. Az egész országban legjobbnak és legegységesebbnek elismert **VALÓDI KALLAI LAJOS** motorokról kérjen dísz-főárlapot.

FIGYELMEZTETÉS! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel

FESTÉK
Hártl L. és Tsa
 festék, kence és lakkgyári raktárak a „KÖZPONTHOZ“
 Budapest VII., Baross-tér 20.
 Telefon-szám 81-66.